

støttelse (Nei!). Naar der forøvrigt, for at blive ved de Inddelinger, som ere opstillede i Udkastet, har fundet en Discussion om Amtsinddelingen Sted, da vil jeg ingenlunde være meget utilbøielig til at indrømme den ærede Forslagsstiller endeel af hvad han i saa Henseende har ytret; det kan meget gjerne være, at den nuværende Amtsinddeling ingenlunde er synderlig fuldkommen, og at man maaskee engang kan komme til det Punkt, at man kan undvære den, at man kan nøies med større Inddelinger, men det lader sig virkelig ikke gjøre for Øieblikket. Det er blevet fremhævet af en høiærværdig Taler, at Begrebet for Amtmændenes Virksomhed var det overordnede locale Tilsyn; der er meget Sandt i denne Bemærkning, og jeg troer, at paa den Plads, hvorpaa Amtmændene ere stillede, der kan ikke undværes Noget, der umiddelbart maa træde istedetfor dem. Jeg troer i det Mindste, at, naar der er Noget, som man kan finde trykkende her i Landet, og navnlig naar man taler om Embedsmændenes Myndighed, saa er det fremkommet ved Concentration i enkelt Mands Hænder af, saa at sige, næsten alle mulige Anliggender. Det kan have noget Besyværende ved sig, at man, hvor man vender sig hen, i hvilket som helst Anliggender, støder paa den samme Mand, paa Underøvrigheden eller Politimesteren, hvad man nu vil kalde ham, og jeg troer virkelig, at der hos Regjeringen har været en stærk Erkjendelse af, at dette Forhold kunde have sine Misligheder, ja, at det var ganske nødvendigt, at der var Mænd paa Stedet selv, der stode over Underøvrighederne og kunde føre et vaagent Øie med dem. Den Tanke ligger ogsaa i vor hele Rettsorganisation, at den hele justitielle Control udøves af Amtmændene, det er Noget, som paa ingen Maade kan udslættes, og Amtmændene kunne allerede derfor slet ikke undværes, uden at Retstilstanden omordnes, men ene og alene ved en Communallov kan dette ikke skee. Forøvrigt forekommer det mig at være en væsentlig Mangel ved hele Forslaget, at der ikke er nogen Melleminstans eller Mellemkreds; der er aldeles Intet mellem de enkelte

smaa Communer, der jo paa de fleste Steder her i Landet ere overordentlig smaa og have en særdeles Tilbøielighed til at gjøre sig mindre, idet Sognene hellere ville skilles ad, for at faae hvert sit Fattigvæsen; altsaa, mellem denne overordentlige Mængde smaa Sogne, som vi have, og de store Landskredse, er der intet Mellemled; det troer jeg er en Mangel, der er væsentlig, og som Forslaget ikke frembyder det Allermindste til at afhjælpe. Hvad nu Valgerbetingelserne angaaer, da er det allerede blevet fremhævet, at det vistnok er meget vel stemmende med Grundloven, at man har fordret som Betingelse directe Communebidrag; dette er særdeles vel stemmende med Grundlovens Aand, og det turde maaskee have saameget mere for sig, som Grundloven selv paa et Par mærkelige Steder, nemlig naar man sammenholder § 44 med § 41, henviser til de communale Institutioner som Noget, der skulde være særdeles konservativt, som Noget, hvoraf Rigsdagens ene Thing skulde kunne udgaae, netop det Thing, der skulde bidrage til Ligevægt i Staten. Det er altsaa klart, at Grundloven har tænkt sig de communale Institutioner som Noget, hvortil Folket havde en virkelig fast Tilid (Fa!), som Noget, der gav en særdeles Betyggelse; Noget, der ogsaa er meget nødvendigt, da der er saa mange Formuesforhold for hver Enkelt, som de komme til at berøre; jeg troer derfor, at Grundloven i det Hele taget næsten med Nødvendighed fører dertil, at man ved Ordningen af de communale Institutioner gaaer en meget konservativ Vej, men, som det allerede er sagt, der er hertil slet ikke blevet benyttet Andet i det Forslag, der foreligger, end netop dette Punkt om, at der skal svares directe Communeskat. Der er aldeles ikke nogen Tale om nogen som helst særlig Art af Balgbarhed, der er ikke Tale om nogen som helst Articulation. (Grundtvig: Hvad er det?)

Rettelser.

Nr. 20 Sp. 304 L. 13 f. n. „men den udkom som et Reglement“ Læs: „men der udkom samme Dag et Reglement“.